

5.5. Իրավախախտումներ

Հանցագործություններ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության ինֆորմացիոն կենտրոնի ամփոփ տեղեկատվության, հանրապետությունում 2003թ. հունվար-հունիսին ըստ առանձին հանցատեսակների խմբերի գրանցված հանցագործությունների դեպքերի մասին տվյալները ներկայացված են ստորև աղյուսակներում.

Հանցագործություններ	2003թ. հունվար-հունիս	Աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Բոլոր ծառայությունների գծով, ընդամենը	5120	- 20.4
այդ թվում՝		
քրեական հետախուզության գծով, ընդամենը	2937	- 22.5
որից՝ ծանր	486	- 1.0
այդ թվում՝		
դիտավորյալ սպանություն	41	5.1
սպանության փորձ	15	- 11.8
բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	10	- 23.1
մարմնական վնասվածք, ընդամենը	231	- 6.5
որից՝ ծանր մարմնական վնասվածք	90	- 11.8
պետական կամ հանրային գույքի հափշտակում, ընդամենը	182	- 53.1
այդ թվում՝ գողության միջոցով	175	- 51.1
կողոպուտի միջոցով	1	2002թ. հունվար-հունիսին դեպք չի արձանագրվել
ավագակության միջոցով	1	0
խարդախության միջոցով	5	- 82.8
անձնական սեփականության հափշտակում, ընդամենը	1621	- 21.9
այդ թվում՝ գողության միջոցով, ընդամենը	1324	- 21.0
որից՝ բնակարային	411	- 2.6
ավտոտրանսպորտի	16	23.1
կողոպուտի միջոցով	65	- 7.1
ավագակության միջոցով	34	- 30.6
խարդախության միջոցով	198	- 29.0
ճանապարհատրանսպորտային պատահար մահացու ելքով (որոնց նկատմամբ հարուցվել են քրեական գործեր)	59	- 1.7
տրանսպորտային միջոցների փախցնել	80	45.5
խուլիգանություն	174	- 13.4
ապօրինաբար թմրամիջոցներ պատրաստելը, ձեռք բերելը, պահելը, գործածելը, փոխադրելը, առաքելը կամ իրացնելը	135	30.1
ապօրինի կերպով զենք, ռազմամթերք կամ պայթուցիկ նյութեր կրելը, պահելը, պատրաստելը, ձեռք բերելը կամ վաճառելը	143	- 2.1
այլ հանցագործություններ քրեական հետախուզության գծով	246	- 31.3
տնտեսական հանցագործությունների գծով, ընդամենը	171	- 46.4
որից՝ ծանր	69	- 31.7
այդ թվում՝		
յուրացնելու, վատնելու կամ պաշտոնական դիրքի չարաշահման միջոցով պետական գույքի հափշտակում, ընդամենը	47	- 48.9
որից՝ խոշոր չափերի	25	- 16.7
կաշառք ստանալը, միջնորդությունը կաշառքի համար, կաշառք տալը	5	- 16.7
իշխանությունը կամ պաշտոնական դիրքն ի չարը գործադրելը	13	- 51.9
կեղծ փող կամ արժեթղթեր պատրաստելը կամ իրացնելը	30	- 33.3
այլ տնտեսական հանցագործություններ	76	- 49.0
այլ ծառայությունների գծով	2012	- 13.5
այդ թվում՝ ճանապարհատրանսպորտային պատահար առանց մահի (որոնց նկատմամբ հարուցվել են քրեական գործեր)	172	- 0.6

**Հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ մարզերի և
ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության**

	2003թ. հունվար-հունիս	Աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
ք.Երևան	2246	- 21.9
Արագածոտն	199	59.2
Արարատ	281	- 3.1
Արմավիր	218	- 49.5
Գեղարքունիք	218	- 24.8
Լոռի	564	- 4.6
Կոտայք	489	6.1
Շիրակ	428	- 36.8
Սյունիք	200	- 33.6
Վայոց ձոր	47	- 34.7
Տավուշ	163	- 25.6
ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն	67	- 35.6
Ընդամենը ՀՀ	5120	- 20.4

**2003թ. I կիսամյակում արձանագրված հանցագործությունների քանակական
բաշխվածությունն ըստ ամիսների**

	I	II	III	IV	V	VI	2003թ. հունվար- հունիս, ընդամենը
Քրեական հետախուզության գծով	255	350	534	497	464	837	2937
Տնտեսական հանցագործություններ	24	20	26	22	32	47	171
Այլ ծառայությունների գծով	218	421	402	350	251	370	2012
Ընդամենը	497	791	962	869	747	1254	5120

ՀՀ-ում հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի

(մարդ)

	2002թ. I կիսամյակ 2003 I կիսամյակ	Հայտնաբերված հանցագործների թվաքանակը	այդ թվում՝ ըստ տարիքային խմբերի				
			14 - 15	16 - 17	18 - 24	25 - 29	30 և բարձր
Ընդամենը	2002թ. I կիսամյակ	3636	49	160	698	618	2111
	2003 I կիսամյակ	3098	40	154	771	506	1627
որից՝ քրեական հետա- խուզության գծով	2002թ. I կիսամյակ	2218	44	143	427	370	1234
	2003թ. I կիսամյակ	1701	36	141	326	244	954

**ՀՀ պետական ոստիկանության կողմից հետախուզվող հանցագործների և
անհայտ կորածների թվաքանակը**

(մարդ)

	2002թ. I կիսամյակ 2003 I կիսամյակ	Հետախուզվել են		Հայտնաբերվել են	
		հանցագործներ	անհայտ կորածներ	հանցագործներ	անհայտ կորածներ
Ընդամենը	2002թ. I կիսամյակ	9205	224	652	78
	2003 I կիսամյակ	10810	230	620	86
որից՝ ք.Երևանում	2002թ. I կիսամյակ	3864	88	281	27
	2003թ. I կիսամյակ	4852	94	277	34

Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված զոհվածների թվաքանակը

(մարդ)

	Զոհվածների թվաքանակը	այդ թվում՝ ըստ պատճառների				
		սպանության	մարմնական վնասվածքի	ճանապարհատրանսպորտային պատահարների	այլ	
Ընդամենը	2002թ. I կիսամյակ	125	43	6	64	12
	2003 I կիսամյակ	134	45	7	69	13
որից՝ ք.երևանում	2002թ. I կիսամյակ	51	22	2	23	4
	2003թ. I կիսամյակ	52	19	3	22	8

Մաքսային իրավախախտումներ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր մաքսային պետական կոմիտեի ամփոփ տեղեկատվության, 2003թ. հունվար-հունիսին համակարգում մուտքագրվել է մաքսային օրենսդրության խախտման վերաբերյալ 3 նյութ: Մուտքագրված բոլոր նյութերն ուղարկվել են այլ մարմին նախաքննության: Հետաքննվող գործերով առնչվել են 3 մարդ:

Մաքսային իրավախախտումների ցուցանիշները

	ընդամենը	2003թ. հունվար-հունիս		
		աճը կամ նվազումը 2000թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2001թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Մուտքագրված նյութերի քանակը	3	- 57.1	- 87.0	- 82.4
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը	3	- 57.1	- 87.0	- 82.4

Հարկային իրավախախտումներ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության ամփոփ տեղեկատվության, 2003թ. հունվար-հունիսին համակարգում մուտքագրվել է 203 նյութ՝ կապված հարկային օրենսդրության խախտումների հետ և նախորդ հաշվետու ժամանակահատվածի մնացորդի հետ կազմել 258 նյութ: Այդ նյութերն ունեցել են հետևյալ շարժը. 121-ն ուղարկվել է այլ մարմին նախաքննության, 76-ի վերաբերյալ մերժվել է քրեական գործի հարուցումը, նյութերի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում կազմել է 60 գործ: Մուտքագրված գործերով առնչվել է 267 մարդ, հետաքննությունների ընթացքում վերականգնվել 33.6 մլն. դրամ:

Հարկային իրավախախտումների ցուցանիշները

	ընդամենը	2003թ. հունվար-հունիս		
		աճը կամ նվազումը 2000թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2001թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Մուտքագրված նյութերի քանակը	258	3.0 անգամ	3.8 անգամ	85.6
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը	267	3.1 անգամ	3.9 անգամ	88.0
Հետաքննության ընթացքում վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	33.6	2.0 անգամ	- 8.9	42.4

Հարկային իրավախախտման գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների

	2003թ. հունվար-հունիսին գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ընդհանուրի նկատմամբ, %	Աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-հունիսի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Հարկային վճարումների պարտավորությունները կատարելուց հրաժարվելը կամ չարանտորեն խուսափելը	34.1	12.3
Հարկային դրոշմանիշներ օտարելը կամ ապօրինի ձեռք բերված հարկային դրոշմանիշներով ապրանքներ դրոշմավորելը	28.5	10.9 անգամ
Ապօրինի ձեռներեցությամբ կամ ապօրինի բանկային գործունեությամբ զբաղվելը	19.5	2.6 անգամ
Հարկային դրոշմանիշներով չդրոշմավորված ապրանքներ իրացնելը	6.4	3.4 անգամ
Հարկային դրոշմանիշներով դրոշմավորման կանոնները խախտելը	6.0	8.0 անգամ
Հարկային տեսչության կամ կենսաթոշակային և զբաղվածության հիմնադրամի մարմինների պաշտոնատար անձանց ծառայողական գործառնություններին դիմադրելը	1.5	2002թ. հունվար-հունիսին նշված գործով անձինք չեն արձանագրվել
Հարկային դրոշմանիշներ կեղծելը կամ կեղծած դրոշմանիշներ օգտագործելը կամ իրացնելը	1.0	- 83.3
Այլ հանցագործություններ	3.0	- 11.1

Բնապահպանության իրավախախտումներ: 2003թ. I կիսամյակում ՀՀ բնապահպանության նախարարության տարածքային տեսչությունները ստուգել են 508 օբյեկտ (2002թ. I կիսամյակի 775-ի դիմաց): Հայտնաբերվել է բնապահպանության օրենսդրության խախտումների 203 դեպք (2002թ. I կիսամյակի 521-ի դիմաց), որի 38.4%-ը բաժին է ընկել մթնոլորտային օդի, 21.2%-ը՝ ջրային պաշարների, 17.7%-ը՝ բուսական աշխարհի, 7.9%-ը՝ հողային պաշարների, 7.4-ական տոկոսը՝ ընդերքի և կենդանական աշխարհի պահպանության իրավախախտումներին: Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված իրավախախտումներից 80-ը կամ 39.4%-ը վերացվել է ստուգումների ժամանակ սահմանված ժամկետներում (2002թ. I կիսամյակի 176-ի կամ 33.8%-ի դիմաց):

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումներ 2003թ. I կիսամյակում, ըստ բնապահպանության ուղղությունների

		խախտումների քանակը, միավոր	խախտումների քանակը 100000 բնակչի հաշվով
Ընդերքի	հայտնաբերվել են	15	0.5
	վերացվել են	1	0.03
Ջրային պաշարների	հայտնաբերվել են	43	1.3
	վերացվել են	17	0.5
Օդային ավազանի	հայտնաբերվել են	78	2.4
	վերացվել են	12	0.4
Հողային պաշարների	հայտնաբերվել են	16	0.5
	վերացվել են	14	0.4
Բուսական աշխարհի	հայտնաբերվել են	36	1.1
	վերացվել են	30	0.9
Կենդանական աշխարհի	հայտնաբերվել են	15	0.5
	վերացվել են	6	0.2
Ընդամենը	հայտնաբերվել են	203	6.3
	վերացվել են	80	2.5

5. ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Վարչական տույժի է ենթարկվել 152 անձ (2002թ. I կիսամյակի 405-ի դիմաց): Սահմանվել է 9.9 մլն. դրամի տուգանք (2002թ. I կիսամյակի 632.2 մլն դրամի դիմաց), որի 56.4%-ը՝ մթնոլորտային օդի, 21.0%-ը՝ ջրային պաշարների, 10.3%-ը՝ բուսական աշխարհի, 5.6%՝ ընդերքի, 4.4%-ը՝ հողային պաշարների և 2.3%-ը՝ կենդանական աշխարհի պահպանության օրենսդրության խախտումներով պայմանավորված տուգանքներն են:

Վարչական տույժերն ըստ բնապահպանության ուղղությունների

	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ
Ընդերքի	5	550.0	110
Ջրային պաշարների	22	2076.0	94.4
Օդային ավազանի	73	5563.0	76.2
Հողային պաշարների	6	435.0	72.5
Բուսական աշխարհի	32	1015.5	31.7
Կենդանական աշխարհի	14	226.0	16.1
Ընդամենը	152	9865.5	64.9

Կազմվել է վնասի հատուցման 83 արձանագրություն: Վնասի հատուցման գումարը կազմել է 8.1 մլն. դրամ, որի 52.4%-ը՝ ջրային պաշարներին, 38.8%-ը՝ բուսական աշխարհին, 6.0%-ը՝ հողային պաշարներին, 1.8%-ը՝ կենդանական աշխարհին և 1.0%-ը՝ մթնոլորտային օդին հասցված վնասի հատուցման համար սահմանված գումարն է:

Վնասի հատուցման արձանագրություններն ըստ բնապահպանության ուղղությունների

	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարը մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
Ջրային պաշարների	14	4236.6	302.6
Օդային ավազանի	8	77.5	9.7
Հողային պաշարների	14	484.2	34.6
Բուսական աշխարհի	35	3135.8	89.6
Կենդանական աշխարհի	12	143.9	12.0
Ընդամենը	83	8078.0	97.3

2003թ. I կիսամյակում բնապահպանության օրենսդրության խախտումների առնչությամբ դատաքննչական մարմիններին հանձնվել է 26 նյութ, ժամանակավորապես դադարեցվել է 2 կազմակերպության գործունեությունը:

2003թ. I կիսամյակում բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հետևանքով առգրավվել են ձկնագողության 7, որսագողության 3 պարագաներ, 15 հատ ձուկ և 3.0 խոր. մ փայտանյութ:

Բնապահպանական (էկոլոգիական) եզրակացության և էկոփորձաքննության են ներկայացվել սահմանային թույլատրելի արտանետումների և արտահոսքերի սահմանման 46, գործունեության թույլտվության 25 նյութեր (բոլորն էլ հաստատվել են):

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների տեսակարար ցուցանիշներն ըստ մարզերի

	Հայտնաբերված խախտումների քանակը		Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ		Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	
	ընդամենը	100000 բնակչի հաշվով	ընդամենը	վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով	ընդամենը	մեկ արձանագրության հաշվով
ք.Երևան	38	3.4	2662.0	70.1	-	-
Արագածոտն	6	4.3	152.0	38.0	151.4	30.3
Արարատ	23	8.4	2071.6	90.1	-	-
Արմավիր	6	2.2	620.0	103.3	-	-
Գեղարքունիք	3	1.3	600.0	150.0	1673.4	557.8
Լոռի	23	8.1	432.5	27.0	4432.4	316.6
Կոտայք	21	7.7	1400.0	107.7	168.0	168.0
Շիրակ	6	2.1	490.0	81.7	1.8	0.9
Սյունիք	19	12.4	138.0	19.7	-	-
Վայոց ձոր	11	19.7	390.9	27.9	226.7	15.1
Տավուշ	47	35.0	908.5	43.3	1424.3	33.1
Ընդամենը ՀՀ	203	6.3	9865.5	64.9	8078.0	97.3